

ĐỊNH HƯỚNG ĐỔI MỚI PHÁT TRIỂN TRƯỜNG ĐẠI HỌC PHÚ YÊN THEO TINH THẦN NGHỊ QUYẾT TRUNG ƯƠNG 8 KHÓA XI VỀ ĐỔI MỚI CĂN BẢN, TOÀN DIỆN GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

Trần Văn Chương*

Tóm tắt

Đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo là yêu cầu cần thiết và cấp bách để khắc phục những hạn chế, yếu kém về giáo dục, đáp ứng yêu cầu xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới. Riêng đối với giáo dục đại học, mục tiêu đào tạo đáp ứng nhu cầu xã hội đang là vấn đề bức xúc của xã hội. Bài viết đề xuất định hướng đổi mới mục tiêu, nhiệm vụ và giải pháp phát triển trường Đại học Phú Yên nhằm thực hiện có hiệu quả mục tiêu đào tạo đáp ứng nhu cầu xã hội nói riêng và chủ trương đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo của Đảng.

Từ khóa: *đổi mới, căn bản, toàn diện, trường đại học Phú Yên, giáo dục và đào tạo*

1. Đặt vấn đề

Tại Hội nghị lần thứ 8 khóa XI của Ban Chấp hành Trung ương Đảng về “*Đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa - hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế*”, đã xác định mục tiêu cụ thể đối với giáo dục đại học “*Tập trung đào tạo nhân lực trình độ cao, bồi dưỡng nhân tài, phát triển phẩm chất và năng lực tự học, tự làm giàu tri thức, sáng tạo của người học. Hoàn thiện mạng lưới các cơ sở giáo dục đại học, cơ cấu ngành nghề và trình độ đào tạo phù hợp với quy hoạch phát triển nhân lực quốc gia,...*”⁽¹⁾

Mới đây, tại Hội nghị quán triệt Nghị quyết Trung ương 8 và Tổng kết công tác Giáo dục đại học (GDĐH) năm học 2012-2013 của Bộ Giáo dục và Đào

tạo (GD&ĐT) vào sáng 28/12/2013 tại Hà Nội, Phó Thủ tướng Chính phủ Vũ Đức Đam cho rằng: Trong GD&ĐT, giải pháp quyết liệt nhất phải là từ đại học bởi hệ giáo dục này sát đầu ra và mục đích của giáo dục cuối cùng là cung cấp nguồn nhân lực chất lượng cao. Theo số liệu báo cáo của Bộ GD&ĐT có 30% sinh viên tốt nghiệp không xin được việc làm, chứng tỏ chất lượng đào tạo có vấn đề, bên cạnh đó số lượng cũng chưa đạt yêu cầu. Năm 2012, số lao động qua đào tạo chiếm gần 50%, số lao động tốt nghiệp đại học, cao đẳng chưa đến 10%, tỷ lệ này so với các nước chỉ bằng khoảng 1/3 số sinh viên/vạn dân, con số này là rất thấp.

Hiện nay, ở nước ta có 22 trường đại học địa phương (ĐHDP) (khu vực miền Bắc: 11 trường; miền Trung: 3 trường; miền Nam: 8 trường), đa số được thành lập từ sau năm 2003. Các

* CVCC, ThS (NCS), Trường Đại học Phú Yên

trường ĐHĐP là trường đại học công lập do địa phương đề nghị thành lập, đầu tư xây dựng, cung cấp ngân sách và trực thuộc tỉnh, là cơ sở giáo dục đại học đa cấp, đa ngành, đa lĩnh vực, đào tạo các trình độ từ sơ cấp đến đại học, liên kết đào tạo sau đại học một số chuyên ngành nhằm đáp ứng nhu cầu nhân lực phục vụ phát triển kinh tế - xã hội của địa phương và khu vực phụ cận. Đa số các trường ĐHĐP do điều kiện lịch sử và năng lực hiện có chưa đáp ứng yêu cầu đặt ra. Vì vậy, thực hiện chủ trương đổi mới căn bản, toàn diện GD-ĐT của Đảng, bao gồm việc *đào tạo đáp ứng nhu cầu xã hội* đang là vấn đề khó khăn, thách thức của nhiều trường ĐHĐP trong quá trình vận hành cùng với hệ thống (GDDH) cả nước.

2. Khái quát thực trạng phát triển của trường Đại học Phú Yên

Trường Đại học Phú Yên (ĐHPY) thuộc loại hình trường ĐHĐP trực thuộc UBND tỉnh Phú Yên, qua 7 năm hoạt động (thành lập theo Quyết định số 112/QĐ-TTg ngày 24/1/2007 của Thủ tướng Chính phủ trên cơ sở sáp nhập Trường Cao đẳng Sư phạm và Trường Trung học Kinh tế - Kỹ thuật) đã có bước phát triển nhất định về đội ngũ cán bộ, viên chức; quy mô ngành đào tạo và người học; cơ sở vật chất – kỹ thuật...; đã đào tạo hơn 3.200 học sinh, sinh viên (HSSV) Trung cấp chuyên nghiệp (TCCN), Cao đẳng (CD), Đại học (ĐH) tốt nghiệp. Hiện đang đào tạo hơn 4.000 HSSV, trong đó có hơn 1.000 SV ngoài tỉnh. Được Bộ GD&ĐT cho phép đào tạo 15 ngành ĐH, 23 ngành CD, 12 ngành TCCN.

Đào tạo ĐH, TCCN hệ vừa làm vừa học ở các tỉnh Khánh Hòa, Ninh Thuận, Đắk Lắk và Gia Lai... Tuy nhiên, để đáp ứng yêu cầu đào tạo theo *mục tiêu cụ thể đối với giáo dục đại học* như Hội nghị lần thứ 8, Ban Chấp hành Trung ương khóa XI (Nghị quyết số 29-NQ/TW ban hành ngày 04/ 11/ 2013) về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo đã xác định, đang là vấn đề khó khăn, thách thức của trường Đại học Phú Yên cũng như các trường ĐHĐP trong quá trình vận hành cùng với hệ thống GDDH cả nước.

Thực trạng chung về công tác đào tạo của trường ĐHPY, cũng như các trường ĐHĐP đó là : Đào tạo chưa đáp ứng thiết thực nhu cầu nghề nghiệp xã hội cả về “*quy mô ngành, nghề, số lượng người học ở các trình độ đào tạo và chất lượng đào tạo*”. Vì vậy, để thực hiện được tinh thần đổi mới căn bản, toàn diện theo chủ trương của Đảng đối với Trường ĐHPY, trước hết là phải đổi mới mạnh mẽ *đào tạo gắn với nhu cầu xã hội* đáp ứng thiết thực, hiệu quả nguồn nhân lực về số lượng và có chất lượng phục vụ phát triển kinh tế - xã hội địa phương.

3. Định hướng đổi mới phát triển trường Đại học Phú Yên theo tinh thần Nghị quyết Trung ương 8 Khóa XI

1) Đổi mới mục tiêu đào tạo

Để có thể thực hiện được tinh thần, nội dung mục tiêu tổng quát và mục tiêu cụ thể đối với giáo dục đại học đã xác định trong Nghị quyết Trung ương 8 khóa XI về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, định hướng đổi mới mục tiêu đào tạo đáp

ứng nhu cầu xã hội của trường ĐHPY cần phải đồng bộ giữa “*phát triển quy mô ngành, nghề, số lượng người học ở các trình độ đào tạo và chất lượng đào tạo*” đáp ứng yêu cầu nghề nghiệp của xã hội.

2) Đổi mới các nhiệm vụ, giải pháp

a) Các nhiệm vụ, giải pháp chủ yếu:

(1) Cần xác định được nhu cầu nhân lực các ngành, nghề tương ứng với các trình độ đào tạo ở địa phương và khu vực phụ cận đến năm 2015 - 2020 và định hướng sau năm 2020 trên cơ sở *Dự báo nhân lực của địa phương và khu vực phụ cận*. Trên cơ sở đó chủ động xây dựng quy hoạch, kế hoạch phát triển ngành đào tạo và quy mô tuyển sinh hàng năm của nhà trường. Đồng thời kiến nghị với cơ quan Nhà nước có thẩm quyền công bố công khai trên các phương tiện đại chúng định hướng người học lựa chọn trình độ đào tạo, ngành nghề phù hợp với nhu cầu xã hội để hạn chế hiện tượng thất nghiệp hoặc có việc làm trái ngành đào tạo sau khi tốt nghiệp.

(2) Đổi mới xây dựng chương trình đào tạo gắn với chuẩn đầu ra (Kiến thức - Kỹ năng - Thái độ) bảo đảm tính khoa học, hiện đại, hệ thống và thực tiễn đáp ứng yêu cầu nghề nghiệp của địa phương, khu vực phụ cận và cả nước.

(3) Đổi mới hình thức tổ chức đào tạo của nhà trường phù hợp với ngành, nghề đào tạo thông qua liên kết đào tạo phát huy thế mạnh của các trường ĐHDP, các trường Đại học Vùng, Đại học Quốc gia và hợp tác quốc tế với các cơ sở đào tạo Đại học

nước ngoài để hỗ trợ đào tạo; huy động sự tham gia tích cực của các cơ quan hành chính, đơn vị sự nghiệp, trường học mầm non và phổ thông các cấp, cơ sở sản xuất, doanh nghiệp trong quá trình đào tạo nhằm bảo đảm chất lượng đào tạo đáp ứng thiết thực yêu cầu thực tiễn nghề nghiệp xã hội.

(4) Tăng cường xây dựng đội ngũ nhà giáo “Đủ về số lượng, đồng bộ về cơ cấu, chuẩn về chất lượng (học vị, học hàm; phẩm chất, năng lực thực tế)”, đẩy mạnh đổi mới phương pháp dạy học theo hướng chuyển từ giảng dạy chủ yếu là trang bị kiến thức sang mục tiêu phát triển phẩm chất và năng lực người học; Xây dựng đội ngũ cán bộ quản lý trường học bảo đảm chuẩn về chuyên môn, nghiệp vụ quản lý giáo dục và quản lý hành chính, có phẩm chất chính trị, đạo đức tốt; Chuyên nghiệp hóa đội ngũ cán bộ, nhân viên hành chính, chú trọng cán bộ chuyên trách công tác đào tạo, phụ trách công tác cố vấn học tập; Xây dựng bầu không khí tâm lý lành mạnh trong học thuật và quan hệ giao tiếp; Bảo đảm các chế độ chính sách cho nhà giáo và người lao động, cho công tác đào tạo bồi dưỡng, thi đua khen thưởng.

(5) Đổi mới công tác hỗ trợ HSSV trong xây dựng phương pháp học tập, nghiên cứu khoa học, nhất là đào tạo theo hệ thống tín chỉ; Tăng cường rèn luyện, phát triển hoàn thiện các kỹ năng nghề nghiệp, kỹ năng tư duy và kỹ năng sống (kỹ năng mềm); Quan tâm đúng mức giáo dục phẩm chất chính trị đạo đức, thái độ nghề nghiệp, ý thức phục vụ nhân dân cho HSSV.

(6) Đổi mới cơ sở vật chất - kỹ thuật bảo đảm đầy đủ, đồng bộ và hiện đại (giáo trình, các phần mềm dạy học và quản lý, thư viện điện tử, phòng học trang bị công nghệ thông tin, phòng bộ môn, cơ sở thí nghiệm - thực hành, thực tập, sản xuất...) trên cơ sở huy động nguồn lực đầu tư phát triển cơ sở vật chất - kỹ thuật của nhà trường và sử dụng cơ sở vật chất - kỹ thuật của các đơn vị liên kết phục vụ đào tạo, bảo đảm chất lượng đào tạo, đáp ứng yêu cầu về kiến thức, kỹ năng, thái độ nghề nghiệp. Cung ứng đủ kinh phí cho các hoạt động đào tạo, nghiên cứu khoa học và hoạt động quản lý nhà trường.

(7) Đổi mới, hoàn thiện các cơ sở pháp lý và cơ chế chính sách đối với công tác quản lý nhà trường. Trên cơ sở các văn bản pháp luật liên quan, ban hành đầy đủ các văn bản pháp lý của nhà trường theo hướng tăng cường phân cấp quản lý, phân quyền, nâng cao tính tự chủ, tự chịu trách nhiệm về nhân sự, tài chính, cơ sở vật chất; Xây dựng mối quan hệ và lệ lối làm việc trong quản lý giữa các thành viên cùng cấp và giữa các cấp quản lý, giữa chính quyền với tổ chức cơ sở Đảng, các đoàn thể, bảo đảm sự lãnh đạo của Đảng theo nguyên tắc tập trung dân chủ, tôn trọng chức trách, chặt chẽ, khoa học và thông suốt.

(8) Đẩy mạnh xã hội hóa (XHH) đào tạo trên tất cả các phương diện: Huy động nguồn lực vật chất xã hội hỗ trợ đào tạo (tài trợ cơ sở vật chất cho nhà trường, phối hợp cho người học thực hành, thực tập, tiếp nhận người học sau tốt nghiệp,...); Huy động nguồn lực trí tuệ xã hội tham gia vào quá trình đào

tạo, nhất là các khâu như: Dự báo nhu cầu nhân lực, xây dựng chương trình đào tạo, biên soạn giáo trình, giảng dạy, nghiên cứu khoa học,...; Xây dựng cơ chế để xã hội tham gia giám sát, đánh giá hoạt động và kết quả hoạt động của nhà trường.

Đổi mới công tác XHH đào tạo phải gắn với đổi mới dân chủ hóa nhà trường, xây dựng cơ chế đánh giá khoa học, khách quan giữa cấp trên và cấp dưới, giữa HSSV và giảng viên; Thực hiện ba công khai, quan tâm *bàn bạc dân chủ, cởi mở, tiếp thu ý kiến người dân* ⁽²⁾.

Việc đổi mới XHH đào tạo gắn với đổi mới dân chủ hóa nhà trường cùng với việc đổi mới, hoàn thiện các cơ sở pháp lý và cơ chế chính sách đối với công tác quản lý nhà trường sẽ xây dựng môi trường đào tạo đồng bộ và thuận lợi tác động tích cực đến chất lượng, hiệu quả của quá trình đào tạo góp phần thực hiện được mục tiêu đào tạo đã đề ra.

b) Các nhiệm vụ, giải pháp hỗ trợ:

(9) Đổi mới hình thức và phương pháp kiểm tra, đánh giá nhằm phát triển tư duy độc lập, sáng tạo, rèn luyện khả năng tự học và tự nghiên cứu cho HSSV, theo định hướng: Kiểm tra đánh giá theo mục tiêu đào tạo, các bậc nhận thức, kĩ năng, năng lực tư duy của môn học; Áp dụng nhiều hình thức, phương pháp kiểm tra đánh giá khác nhau, đặc biệt ở đại học cần chú trọng các bài tập lớn, tiểu luận, tổng luận môn học và phải được tiến hành thường xuyên trong quá trình học tập, tăng cường sử dụng

đề kiểm tra từ ngân hàng đề thi; Kết quả kiểm tra đánh giá phải được sử dụng để đánh giá chất lượng giảng dạy, chất lượng học tập và chất lượng chương trình, nội dung, phương tiện đào tạo...

(10) Đẩy mạnh nghiên cứu khoa học trên cơ sở huy động nguồn lực của nhà trường (đội ngũ giảng viên, cán bộ quản lý; trang thiết bị; tài chính); hợp tác, chuyển giao công nghệ với các cơ sở giáo dục đại học, viện nghiên cứu trong và ngoài nước, tập trung các đề tài nâng cao chất lượng đào tạo đáp ứng nhu cầu xã hội và các đề tài phát triển kinh tế-xã hội địa phương và khu vực phụ cận.

(11) Tăng cường hoạt động đảm bảo chất lượng và công tác thanh tra đào tạo nhằm khắc phục kịp thời những hạn chế, yếu kém trong các thành tố cấu thành nhà trường, cũng như đầu tư phát triển các thành tố liên quan nhằm bảo đảm các điều kiện cần thiết, đạt chuẩn chất lượng tạo thuận lợi cho quá trình đào tạo đáp ứng nhu cầu xã hội ở trường ĐHPY...

Trong hệ thống các giải pháp nêu trên, mỗi giải pháp đều có vai trò

quan trọng nhất định và có mối quan hệ hữu cơ với nhau. Trong đó, các nhiệm vụ, giải pháp về dự báo nhu cầu nhân lực và xây dựng chương trình đào tạo, là tiền đề, nền tảng nhằm đào tạo đủ về số lượng và bảo đảm chất lượng gắn với nhu cầu xã hội. Riêng đối với trường ĐHPY, từ đặc điểm nguồn lực có hạn, các giải pháp đổi mới về hình thức tổ chức đào tạo và xã hội hóa đào tạo có vai trò đặc biệt quan trọng.

4. Kết luận

Để thực hiện có hiệu quả chủ trương đổi mới căn bản, toàn diện GD&ĐT của Đảng đối với trường ĐHPY, trong công tác quản lý, lãnh đạo nhà trường cần triển khai đầy đủ, đồng bộ các giải pháp nêu trên và phải phát huy đúng mức vai trò của từng nhiệm vụ, giải pháp, chắc chắn sẽ tạo được bước chuyển biến mạnh mẽ về “đào tạo đáp ứng nhu cầu xã hội cả về số lượng và chất lượng nguồn nhân lực” góp phần tích cực đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa tỉnh Phú Yên và khu vực phụ cận trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế □

Chú thích

(1) Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 4/11/2013 tại Nghị quyết Hội nghị TW 8 khóa XI về “*Đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa - hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế*”.

(2) Trích bài phát biểu của Phó Thủ tướng Vũ Đức Đam tại Hội nghị Tổng kết năm học 2012-2013 của Bộ GD-ĐT ngày 28/12/2013 tại Hà Nội.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Trần Văn Chương, *Phương hướng xây dựng đội ngũ giảng viên Trường Đại học Phú Yên đến năm 2020*, Tạp chí Giáo dục và Xã hội số 32(93)/11/2013.
- [2] Đậu Thị Hòa, *Đổi mới hình thức, phương pháp kiểm tra, đánh giá là nhân tố quan trọng để phát triển tư duy độc lập, sáng tạo và đổi mới phương pháp học tập trong sinh viên địa lí Trường ĐHSPT – Đại học Đà Nẵng*, www.kh-dhsp.udn.vn/zipfiles/So18/17_hoa_dauthi.doc
- [3] Dương Đức Hùng, *Vai trò của các Trường đại học địa phương trong việc phục vụ kinh tế địa phương*, Tạp chí Giáo dục số 260 / kỳ 23 (04/2011).
- [4] Phan Văn Kha, *Đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo theo tinh thần Nghị quyết Trung ương 8 Khóa XI*, Tạp chí Khoa học giáo dục số 99/12/2013.
- [5] Võ Thế Quân, *Đẩy mạnh xã hội hóa giáo dục, thực hiện có hiệu quả Nghị quyết Trung ương 8 khóa XI về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo*, Tạp chí Giáo dục và Xã hội số 32 (93)/11/2013.

Abstract**Some orientations for renovating and developing Phu Yen University following the 8th Central Resolutions, Session XI, regarding fundamental and all round renovation of education and training**

Fundamental, all round renovation of education and training is an essential and urgent requirement to overcome the limitations and weaknesses in education to meet the demands of constructing and defending the country under new circumstances. As for higher education, orientating the training targets to meet the social requirements is currently an urgent issue of the society. The article proposes some orientations for renovating the targets, duties and remedies for the development of Phu Yen University, aiming at effectively implementing the training targets to meet the social requirements in particular and the Party's guidelines of fundamental, all round renovation of education and training in general.

Key words: *renovation, fundamental, all round, Phu Yen University, education and training*